

Література

1. Томашевский К.Л. Цифровизация и ее влияние на рынок труда и трудовые отношения (теоретический и сравнительно-правовой аспекты). Вестник Санкт-Петербургского университета. 2020. Серия: Право. № 2. С. 398-413.

2. Promoting employment and decent work in a changing landscape: International Labour Conference 109th Session, 2020. Report of the Committee of Experts on the Application of Conventions and Recommendations (articles 19, 22 and 35 of the Constitution). Report III (Part B). Geneva: ILO, 2020. 370 p.

3. Рим О.М. Трудове право Європейського Союзу: монографія. Львів: ГАЛИЧ-ПРЕС, 2020. 596 с.

УДК 347.633(043.2)

Белуга Ю.М., старший викладач,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

УСИНОВЛЕННЯ ЯК ОДНА З ФОРМ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ-СИРІТ ТА ДІТЕЙ, ПОЗБАВЛЕНИХ БАТЬКІВСЬКОГО ПІКЛУВАННЯ В УКРАЇНІ

Право дитини на сім'ю закріплено на законодавчому рівні і перш за все – в Конвенції ООН про права дитини, Конституції України та Сімейному кодексі України.

Бажання взяти на виховання дитину, народжену іншими, є ознакою нашої культури і виникає тільки у небайдужих до чужого горя, душевно щедрих і готових до самопожертви людей. Тільки виховання в сім'ї відповідає інтересам дитини.

Сімейними формами виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування є усиновлення, опіка, піклування, прийомні сім'ї, дитячі будинки сімейного типу.

На сьогоднішній день найкращою із всіх можливих форм сімейного влаштування дитини є усиновлення, тобто прийняття її у сім'ю на правах рідної. Лише ця форма з усіх існуючих має наслідком втрати дитиною статусу дитини-сироти або дитини, позбавленої батьківського піклування. Усиновлення породжує між батьками (усиновителями) та дитиною взаємні права та обов'язки, які передбачені Сімейним кодексом України для батьків та їхніх біологічних дітей. Дитина може бути усиновлена з будь-якої форми влаштування: опіки, прийомної сім'ї, дитячого будинку сімейного типу, інтернатного закладу, якщо вона перебуває на обліку як дитина, котра підлягає усиновленню.

Незважаючи на те, що пересічний громадянин у повсякденному житті не часто має справу з усиновленням, для загальної обізнаності кожна

людина має знати основні моменти щодо цього, тим більше, якщо замислюється над можливістю усиновити дитину.

У процесі усиновлення дитини дуже важливо знати, до яких органів можна звернутися по допомогу, хто і яку пораду може дати та які строки стосовно дії документів. Питанням усиновлення займаються як місцеві, так і центральні органи виконавчої влади. На місцевому рівні – це служби у справах дітей. Особи, які бажають усиновити дитину, повинні звернутися до служби у справах дітей за місцем проживання з метою отримання інформації про порядок оформлення документів, висновку про можливість бути усиновителем та внесення до облікового списку кандидатів в усиновителі [2].

Усиновлювачем дитини може бути дієздатна особа віком не молодша 21 року, за винятком, коли усиновлювачем є родич дитини. Усиновлювачем може бути особа, що старша за дитину, яку вона бажає усиновити, не менш як на 15 років. Усиновленими можуть бути: діти-сироти, діти, позбавлені батьківського піклування, діти, батьки, яких дали нотаріально посвідчену згоду на усиновлення. Кількість дітей, яких може усиновити один усиновлювач, не обмежується [3].

Усиновлення – це особлива форма батьківства. Благородна і складна, переповнена емоціями, очікуваннями, тривогами. Виховання в сім'ї – велика праця: фізична – коли мати доглядає за дитиною, психологічна, коли йдеться про її духовний розвиток. Дитина, яка зростає в сімейному оточенні, свідомо і підсвідомо вчиться бути такою, як мама і тато, брати та сестри – це є головним фактором, що формує її подальше життя.

З усиновленням дитини її біологічні батьки та їхні родичі втрачають будь-які права стосовно дитини. У дитини з'являється нова сім'я, нові родичі, нове оточення. Проте відповідно до конкретних обставин усиновлення, віку дитини усиновителі мають дуже виважено підійти до питання, чи потрібно переривати не правові, а особисті, людські взаємини з колишніми родичами дитини. Сімейним кодексом України за усиновителями закріплено право приховувати факт усиновлення від дитини, яка ними усиновлена, і вимагати нерозголошення цієї інформації особами, яким стало відомо про цей факт [1]. Усиновитель має право приховувати факт усиновлення від дитини, якщо розкриття таємниці може завдати шкоди її інтересам. Знати свої корені – це право дитини. А таємниця усиновлення – це право дорослого зберігати свій спокій.

Отже, як вважає Міністр соціальної політики України Марина Лазебна, усиновлення – одна з кращих сімейних форм виховання для дитини. «Кожна дитина-сирота, влаштована до сімейних форм виховання, а не до інтернату, – наша велика перемога, адже саме у родині вона отримує необхідне піклування і батьківське тепло. І одна з пріоритетних серед сімейних форм виховання – усиновлення, коли дитину приймають

на правах рідної. Низький уклін людям, які беруть на себе велику відповідальність, роблячи чужу дитину своєю і даруючи їй повноцінне життя», – сказала Марина Лазебна [4].

Вона зазначила, що у поточному році спостерігається позитивна динаміка усиновлення: у першому півріччі 2021 року на 42% зросла кількість усиновлених дітей у порівнянні з аналогічним періодом 2020 року.

Загалом в Україні майже 69 тисяч дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування. Майже 17 тисяч з них чекають на усиновлення і близько 1,1 тисяч сімей і одиноких громадян, які хочуть усиновити дитину та мають статус кандидатів в усиновлювачі. Тому Мінсоцполітики продовжує удосконалення процедури усиновлення задля того, щоб кожна сирота знайшла свою люблячу родину [4].

Література

1. Сімейний кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14#Text>.
2. Усиновлення, як пріоритетна форма сімейного виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. 2018. URL: <https://velykoburluk-rda.kh.gov.ua/news/229/61671>.
3. Усиновлення, як одна із сімейних форм виховання. 2020. URL: <https://krllk.gov.ua/2019/03/usinovlennya-yak-odna-iz-simeynih-formvihovannya>.
4. Лазебна М. Усиновлення – одна з кращих сімейних форм виховання для дитини. 2021. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/marina-lazebna-usinovlennya-odna-z-krashchih-simejnih-form-vihovannya-dlya-ditini>.

УДК 349.2(043.2)

Вишновецька С.В., д.ю.н., професор,
Вишновецький В.М., к.ю.н., доцент,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ТРУДОВЕ ПРАВО У ВИКЛИКАХ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА

Процес цифровізації викликає нові типи комунікацій. Перехід до інформаційного суспільства зумовлює й розширення роботодавцями цифрових інструментів для контролю за виконанням трудових обов'язків працівниками. Роботодавець має право перевіряти, наскільки добросовісно працівник виконує трудову функцію. Наприклад, працівник не має права у робочий час і на робочому обладнанні займатись особистими справами, вести особисте листування, а роботодавець має право контролю, в тому числі й за передачею працівником інформації